

V zajetí spotřeby

Dobrovolná skromnost je výzva budoucnosti

Pokud má na naši planetu něco opravdu nepříznivý vliv, je to spotřeba. Už jenom proto, že se pod tohle slůvko schová opravdu velká část lidské činnosti. Kdykoliv si něco koupíme nebo využíváme nějaký dopravní prostředek, podílíme se na spotřebě. Bylo by proto nejlepší nikam nejezdit a vůbec nic nekupovat? Úplně omezit to nejde, ale vydat se cestou skromnosti je určitě krok správným směrem. Navíc nyní existuje spousta možností, jak výrazně snížit nežádoucí dopady spotřeby i celkovou spotřebu jako takovou a zároveň o nic zásadního nepřijít.

Opravdu si to musíš koupit?

Skoro ze všeho, co si kdy koupíme, bude dříve nebo později odpad. A na to je dobré při nákupu čehokoli myslet. Nejlepší odpad je ten, který nikdy nevznikne. Chceš se chovat zodpovědně? Omez své nákupy na to, co opravdu potřebuješ. Nejen že tak snížíš množství budoucího odpadu, ale pokud se stejně rozhodne více lidí, nebude nutné tolik věcí vyrábět. A i když není důvod cítit se provinile pokaždé, když si něco koupíš jen tak pro radost, je dobré si uvědomit, že to je svým způsobem výsada. K výrobě většiny věcí se ještě pořád využívají neobnovitelné zdroje jako ropa, uhlí nebo drahé kovy. A kdyby každý člověk na světě spotřeboval tolik věcí jako my v Evropě, už by nám dávno žádné zdroje nezbyly.

Když už musíš, tak s rozvahou

První krok je tedy vcelku jasný – čím méně, tím lépe. A když se už nákupu nevyhneme, stejně máme pořád možnost chovat se zodpovědně. Nejlepší možností je nákup z druhé ruky nebo vdechnutí nového života starým, nepoužívaným věcem. Naštěstí přibývá míst, kde tak můžeme učinit. A second hand nebo swap (akci, na které si lidé navzájem vyměňují nepoužívané věci) může uspořádat i váš oddíl. Mnohdy se ale nákupu nové věci nevyhneme. Pak se opravdu vyplatí připlatit si za kvalitu. Před nákupem si o daném výrobku zjistěte, kde a jak byl vyroben, a podle toho se rozhodněte. Informace můžete zjistit buď předem na internetu, nebo přímo na etiketě. Neplatí to vždy, ale méně kvalitní zboží prodávané za výhodnou cenu je často pouze důsledkem bezohledného nakládání s naší planetou. Pokud bychom měli ke zboží připočíst náklady, které kvůli nešetrné produkci ponese životní prostředí nebo budoucí generace, bylo by levné zboží rázem mnohem dražší. A tohle platí i o potravinách, o kterých tu zatím nepadlo ani slovo a které tvoří podstatnou část naší spotřeby. Navíc se na ně předchozí rady nedají moc dobře uplatnit, protože jídlo z druhé ruky si koupíme jen těžko.

I tříděného odpadu může být méně

Jako jedno z řešení příliš velké spotřeby a s ní spojené tvorby odpadů se také často uvádí recyklace. A ačkoliv třídění odpadu a recyklace obecně je také krokem k zodpovědnější spotřebě, její význam nesmíme přeceňovat. Ve skutečnosti je možné znovu využít jenom část odpadů. Další zpracování navíc často probíhá v cizích zemích, kde opět poškozují životní prostředí. Nové technologie a nakonec i lepší chování nás spotřebitelů to ale může zlepšit. Nemusíme tak nad tříděním odpadů lámat hůl a dál vesele plňme barevné kontejnery. Jen u toho nezapomínejme, že ideální je i tyto popelnice navštěvovat co nejméně.

„Reduce, Reuse, Recycle“

K odpovědné spotřebě vede přístup nazvaný v originále „Reduce, Reuse, Recycle“, což lze přeložit jako **omezit, znovu použít, recyklovat**. A přesně v tomto pořadí je nutné k šetrné spotřebě přistupovat.

- Méně je více, a tak první zásadou je, že co nepotřebujeme, nekupujeme. Čím více se dokážeme uskromnit, tím méně škodlivin bude kvůli nám vyprodukováno a tím méně odpadu po nás zbyde.
- Pokud to opravdu potřebujeme, zkusme dříve, než skočíme do obchodu pro úplně novou věc, obstarat si ji už použitou. Můžeme navštívit bazar, second hand a možná něco objevíme i doma. Dnes je také samozřejmostí výměna a nákup použitého zboží přes sociální sítě.
- V případě, že se bez nějaké věci prostě neobejdeme a není možné ji nahradit věcí již koupenou, přichází na řadu recyklace. Bude možné výrobek recyklovat? Je výrobek sám vyrobený z recyklovaného materiálu? I nad takovými otázkami se před nákupem můžeme zamyslet.